

Asia: VN/17751/2023

Lausuntopyyntö rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta, sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitet

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunto asiasta VN/17751/2023.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty 29.6.2023 päivätyllä lausuntopyyntöillä lausuntoa asiasta.

Aluehallintovirasto kannattaa luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 7 §:n ja Finanssivalvonnasta annetun lain 42 a §:n muuttamisesta.

Nyt voimassa oleva hallinnollisen seuraamuksen määräämisoikeuden vanhentumista koskeva rahanpesulain 8 luvun 7 § on epäjohdonmukainen seuraamusmaksun osalta. Jatkettujen rikkomusten osalta vanhentumisaika on lyhyempi kuin kertaluontoisten laiminlyöntien, vaikka useimmiten juuri jatkettuja tekoja voidaan pitää kertaluontoisia tekoja moitittavampina. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan perustetta erityyppisten laiminlyöntien eripituiselle vanhenemisajalle ei ole, ja aluehallintovirasto kannattaakin vanhentumisaikojen yhdenmukaistamista.

Valvontaviranomaisen näkökulmasta hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskeva viiden vuoden vanhentumisaika on varsin lyhyt. Aluehallintoviraston tiedossa on noin 5000 sen valvomaan ilmoitusvelvollista, jolloin valvontaa ei ole mahdollista kohdistaa kaikkiin sen valvomiin ilmoitusvelvollisiin, eikä ilmoitusvelvollisiin kohdistuva valvonta ole jatkuvaa taikka reaaliaikaista.

Siinä vaiheessa, kun ilmoitusvelvollisen laiminlyönnit tulevat valvontaviranomaisen tietoon, laiminlyönneistä voi olla kulunut aikaa jo useita vuosia. Koska asian käsittely viranomaisessa vaatii aikaa, viiden vuoden vanhentumisaika voi estää hallinnollisen seuraamuksen määräämisen asian vanhentuuessa kesken käsittelyn. Rikemaksun määrääminen lievemmistä laiminlyönneistä ei hyvin pitkän ajan jälkeen ole yleensä edes tarpeen, mutta vakavimmista rikkomuksista seuraamusmaksun määrääminen on perusteltua. Seuraamusmaksun määräämiselle asetettava viiden vuoden vanhentumisaika itsessään on liian lyhyt aikajänne, jolloin rahanpesulaissa on välttämätöntä säätää myös vanhentumisajan katkaisusta.

Aluehallintovirasto kannattaa esitysluonnoksessa rahanpesulain 8 luvun 7 §:ään ehdotettua muutosta, jonka mukaan valvojan toimenpiteet rikkomuksen tai laiminlyönnin tutkimiseksi aloittavat vanhentumisajan kulumisen alusta. Vanhentumisajan katkaisulla turvataan riittävä aika asian selvittelylle ja käsittelylle valvontaviranomaisessa.

Aluehallintovirasto pitää perusteltuna sitä, että riittävä aika viranomaiskäsittelylle turvataan nimenomaan vanhentumisajan katkaisun eikä yleisen vanhentumisajan pidentämisen keinoin. Ehdotettu muutos on kohtuullinen ennen kaikkea ilmoitusvelvollisen kannalta. Vaikka muutoksen myötä valvontaviranomaiset voisivat määrätä seuraamusmaksun jatketuista teoista nykyistä useammin, valvojan on tullut ryhtyä toimenpiteisiin ennen viiden vuoden vanhentumisajan päättymistä. Siten ehdotus ei mahdollistaisi seuraamusmaksun määräämistä rikkomuksista, jotka havaitaan vasta erittäin pitkän ajan jälkeen. Myös ehdotukseen sisältyvä kymmenen vuoden takaraja seuraamusmaksun määräämiselle on kannatettava ilmoitusvelvollisen oikeusturvan vuoksi.

Aluehallintovirasto kiinnittää kuitenkin huomiota esityksen perusteluihin niistä rikkomuksen tai laiminlyönnin tutkimiseksi tehtävistä toimenpiteistä, jotka aloittavat vanhentumisajan kulumisen alusta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan perusteluista ei riittävän selkeästi ilmene se, tarkoitetaanko toimenpiteillä jo valvojan tiedossa olevaan tiettyyn rikkomukseen kohdistuvia toimenpiteitä, vai katkaiseeko esimerkiksi pelkkä yleisen tarkastuksen suorittaminen rikkomusten vanhentumisajan kulun. Useimmiten tarkastusta käynnistettäessä tietoa tai epäilystä rikkomuksista ei ole olemassa, vaan rikkomukset todetaan vasta tarkastuksen kestäessä. Myöhempien tulkintaongelmien välttämiseksi asiaa olisi syytä käsitellä hallituksen esityksen perusteluissa tarkemmin.

Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole lausuttavaa.

Elinkeinovalvontayksikön päällikkö

Marko Peltonen

Ylitarkastaja

Raisa Badiali

Peltonen Marko
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Badiali Raisa
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Elinkeinovalvontayksikkö